

تأثیر آموزش اصول ساکشن لوله درون تراشه بر دانش و عملکرد کارکنان پرستاری بخش‌های مراقبت ویژه نوزادان

زهره هادیان شیرازی^{*}، مرضیه کارگر، میترا ادراکی، هاله قائم، نرجس پیشوا

چکیده

مقدمه: پرستاران باید از مخاطرات ساکشن لوله درون تراشه، آگاه بوده و در این زمینه آموزش مداوم داشته باشند. این مطالعه به منظور بررسی تأثیر آموزش اصول ساکشن لوله درون تراشه بر دانش و عملکرد کارکنان پرستاری بخش‌های مراقبت ویژه نوزادان دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال ۱۳۸۵ انجام گردید.

روش‌ها: در این مطالعه نیمه تجربی، ۵۰ نفر از پرستاران بخش‌های مراقبت ویژه نوزادان شرکت داشتند. ابتدا دانش و عملکرد آنها در ساکشن لوله درون تراشه نوزادان به وسیله ابزار آزمون و فهرست بازبینی بررسی شد. سپس گروه‌های تجربی و شاهد با تخصیص تصادفی سیستماتیک مشخص، و آموزش اصول ساکشن به گروه تجربی و آموزش پیشگیری از عفونت به گروه شاهد ارائه گردید. دو روز و دو ماه پس از آموزش، مجدداً دانش و عملکرد گروه‌ها بررسی شد. نتایج توسط آزمون‌های مجذور کای، من-ویتی در نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل گردید.

نتایج: میانگین دانش و عملکرد گروه تجربی به ترتیب دو روز و دو ماه بعد از آموزش از ۱۶/۵۶ به ۲۸/۴۸ و ۲۷/۴ و از ۲۰/۶ به ۳۹/۱۴ و ۳۸/۳۴ رسید. در گروه شاهد نیز، این میانگین‌ها از ۱۶/۶ به ۱۶/۸۸ و ۱۸/۶ و از ۲۰/۴۴ به ۲۲/۹۴ و ۲۵/۴۸ رسید.

نتیجه‌گیری: آموزش اصول ساکشن لوله درون تراشه، سطح دانش و عملکرد پرستاران را ارتقا می‌دهد. آموزش مستمر در این زمینه، به دلیل کاهش تأثیر آن با گذشت زمان، ضروری به نظر می‌رسد.

واژه‌های کلیدی: آموزش، ساکشن، لوله درون تراشه، کارکنان پرستاری، بخش مراقبت ویژه نوزادان، دانش، عملکرد.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / زمستان ۱۳۸۸؛ ۹(۴): ۳۶۵ تا ۳۷۱

مقدمه

هدف اولیه مراقبت از نوزادان در معرض خطر،

برقراری و حفظ تنفس آنهاست. بسیاری از این نوزادان نیاز به اکسیژن و تهویه مکانیکی دارند. معمولاً از یک راه هوایی مصنوعی مانند لوله درون تراشه برای تهویه مکانیکی استفاده می‌شود. ساکشن لوله درون تراشه رویه‌ای ضروری برای باز نگه داشتن لوله درون تراشه است، اما این رویه بی‌خطر نبوده و هرگز نباید به عنوان یک کار روتین انجام شود (۱). عوارض جانبی شدیدی مانند هیپوکسیا، کاهش و بی‌نظمی ضربان قلب، افزایش فشار درون جمجمه‌ای، اتلکتازیس، خونریزی خفیف و شدید، پاره شدن تراکتوبرونشیل، امفیژما، پنموتوراکس،

^{*} نویسنده مسئول: زهره هادیان شیرازی، کارشناس ارشد پرستاری کودکان و سوپروایزر بیمارستان خلیلی، شیراز. zhadian@sums.ac.ir
مرضیه کارگر (kargarm@sums.ac.ir) و میترا ادراکی (edrakim@sums.ac.ir)، مربیان گروه کودکان دانشکده پرستاری و مامایی؛ هاله قائم، مربی گروه آمار دانشکده بهداشت (ghaemh@sums.ac.ir)؛ و دکتر نرجس پیشوا، دانشیار گروه اطفال دانشکده پزشکی (phishvan@sums.ac.ir) دانشگاه علوم پزشکی شیراز.
این طرح با شماره ۸۵-۲۸۲۳ در معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز به ثبت رسیده و هزینه‌های آن از طرف این معاونت پرداخت گردیده است.
این مقاله در تاریخ ۸۷/۸/۲۷ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۸/۸/۱۹ اصلاح شده و در تاریخ ۸۸/۹/۲۲ پذیرش گردیده است.